

HELSINKI 2026

MILTÄ HELSINKI NÄYTTÄÄ LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ VUONNA 2026

UB • HELSINKI • BUSINESS • HUB • HELS

WE MAKE HELSINKI

THE BEST PLACE IN EUROPE TO ACCELERATE

YOUR BUSINESS.

SINKI BUSINESS HUB HELSINKI B

Helsinki Business Hub on Helsingin seudun elinkeinoyhtiö, joka edistää ulkomaisten yritysten sijoittumista sekä innovaatiovetoisten yritysten kasvua ja kehittymistä Helsingin seudulla. Yhtiön tavoitteena on tehdä Helsingin seudusta Euroopan paras kiihdytyspaikka yrityksille.

www.helsinkibusinesshub.fi

SISÄLLYS

1

JOHDANTO & TAUSTAA TEHDYISTÄ SELVITYKSISTÄ

s. 4-5

2

MEGATRENDI: GLOBALISAATIO

KOMMENTTI: SANNA SUVANTO-HARSAAE

s. 6-9

3

MEGATRENDI: KAUPUNGISTUMINEN

KOMMENTTI: SAARA TAALAS

s. 10-13

4

MEGATRENDI: ILMASTONMUUTOS

KOMMENTTI: KAISA HIETALA

s. 14-16

5

MEGATRENDI: DIGITALISAATIO

KOMMENTTI: MATTI E. LEHTONEN

KOMMENTTI: TAAVI KOTKA

s. 17-21

6

TULEVAISUUDEN OSAAJAT HELSINGISSÄ

KOMMENTTI: JAN VAPAAVUORI

s. 22-26

+

10 HUOMIOTA HELSINGIN SEUDUN TULEVAISUUDESTA

s. 27

JOHDANTO & TAUSTAA TEHDYISTÄ SELVITYKSISTÄ

Helsinki Business Hub on Helsingin seudun elinkeino-yhtiö, joka edistää ulkomaisten yritysten sijoittumista sekä innovaatiovetoisten yritysten kasvua ja kehittymistä Helsingin seudulla. Yhtiön tavoitteena on tehdä Helsingin seudusta Euroopan paras kiihdytyspaikka yrityksille.

Juhlistaakseen 10. toimintavuottaan Helsinki Business Hub halusi katsoa kymmenen vuotta eteenpäin. Näkökulmaksi valittiin neljä megatrendiä - globalisaatio, kaupungistuminen, ilmastonmuutos ja digitalisaatio, joiden vaikutusta seudulla tehtävän työn sisältöihin lähdettiin selvittämään seudun yrityksiltä.

Kumppaniksi selvityksen tekemiseen valittiin Aula Research, jolle annettiin tehtäväksi haastatella vaikuttajia ja visionäärejä yhteiskunnan eri sektoreilta ja toteuttaa laajempi kysely seudun yrityspäättäjille.

Haastattelut toteutettiin toukokuun ja syyskuun välillä vuonna 2016. Haastattelut tarjosivat rikkaan tausta-aineiston laajemman kyselyn kysymysten suunnittelulle. Haastatteluista on koostettu kommenttipuheenvuoro, jotka ovat osana tätä raporttia.

Kyselyssä testattiin haastatteluissa esiin nousseita teemoja, ideoita ja esitettyjä ongelmia Helsingin seudulla toimivien yritysten päätöksentekijöillä. Otos kerättiin monikanavaisesti hyödyntäen sähköistä kyselyä sekä puhelinhaastatteluja. Vastaajat olivat pääosin yritysten toimitusjohtajia. Otos on kerätty aikavälillä 2.9. - 7.10.2016. Selvitys kohdennettiin vähintään 5 henkilöä työllistäville yrityksille Uudenmaan maakunnan alueella Helsinki Business Hubin toiminnan fokuksen mukaan kolmelle sektorille: healthtech ja life sciences, ICT ja smart & cleantech.

SELVITYKSEEN HAASTATELLUT HENKILÖT:

- **Kaisa Hietala**
Uusiutuvat tuotteet liiketoiminta-alueen johtaja, Neste
- **Taavi Kotka**
Government CIO, Estonia
- **Matti E. Lehtonen**
Toimitusjohtaja, GE Healthcare Suomi
- **Sanna Suvanto-Harsaa**
Hallitusammattilainen
- **Saara Taalas**
Liiketalouden professori, Linné-yliopisto
- **Jan Vapaavuori**
Euroopan investointipankin (EIP) varapääjohtaja

SELVITYKSESSÄ KUULTIIN **227** YRITYSPÄÄTTÄJÄÄ:

32

HEALTH TECH &
LIFE SCIENCES
ALALTA

144

ICT
ALALTA

51

SMART &
CLEANTECH
ALALTA

Health tech & life sciences -ryhmään on luokiteltu luonnontieteiden, biotieteiden ja lääketieteiden tieteellisen tutkimuksen ja kehittämisen toimialan yritykset. Ryhmä pitää sisällään myös lääkeaineita, lääkkeitä sekä lääkintä- ja hammaslääkintäinstrumentteja valmistavat yritykset. Kyselyyn vastasi 32 päättäjää Helsingin seudulle sijoittuneista healthtech & life sciences -yrityksistä. Pienen kokoonsa nähden toimiala on otoksessa vahvasti edustettuna. Yritysten liikevaihdon jakauma ei poikkea muusta otoksesta. Kohderyhmän yritykset ovat varsin kansainvälisiä: neljällä yrityksellä viidestä on ulkomaantoimintoja ja 40 %:lla yrityksistä ulkomaantoiminnot muodostavat yli puolet yrityksen liikevaihdesta.

ICT-kohderyhmän suurimmat toimialat ovat ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus, ATK-laitteisto- ja ohjelmistokonsultointi sekä viestintä-, mittaus-, navigointilaitteiden ja elektronisten komponenttien valmistus. Kyselyyn vastasi yhteensä 144 ICT-yrityksen johtajaa.

Otoksessa ICT-sektorin yritykset ovat koluokaltaan hieman pienempiä verrattuna muiden toimialojen yrityksiin. Neljännes yrityksistä toimii puhtaasti kotimarkkinalla ja joka kymmenennellä ulkomaantoiminnot muodostavat liikevaihdesta yli 75 %.

Smart & cleantech: Määritelmällisesti smart & cleantech -yritykset luovat asiakkaalle lisäarvoa ja samalla vähentävät haitallisia ympäristövaikutuksia. Ryhmään on luokiteltu yrityksiä, joiden toimiala on sähkö-, jäte- tai vesihuolto, erikoistunut rakennustoiminta, energian tuotanto sekä esimerkiksi moottoreiden, turbiinien sekä lämmityslaitteiden valmistus. Kyselyyn vastasi yhteensä 51 smart & cleantech -yrityksen päättäjää. Kokoonsa nähden toimiala on hyvin edustettuna otoksessa. Kooltaan smart & cleantech -yritykset olivat keskimäärin suurempia kuin muiden tarkasteltavien sektoreiden yritykset. Otoksen smart & cleantech -yritykset ovat hyvin kotimarkkinapainotteisia ja vain 12 % kertoo yrityksellään olevan ulkomaan liiketoimintoja.

2

MEGATRENDI: GLOBALISAATIO

Kasvu ja kansainvälistyminen ovat synonyymejä keskenään. Yritysten pitää olla kansainvälisiä ensimmäisestä päivästä saakka.

- JAN VAPAAVUORI

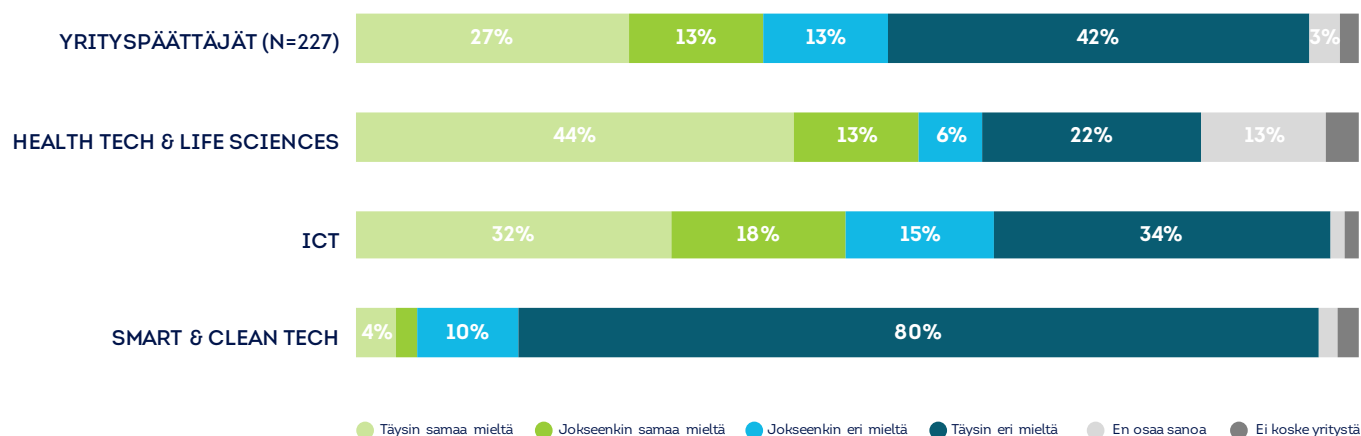
Toteutetuissa haastatteluissa globalisaatio nostettiin esiin yhtenä merkittävimpänä muutosvoimana, joka tulee ravisuttamaan Helsingin seudun yrityksiä seuraavien kymmenen vuoden aikana. Haastatellut vaikuttajat näkevät globalisaation kiristävän kilpailua entisestään myös kotimarkkinalla. Haastateltavat korostivatkin, että kiristävässä globaalissa kilpailussa pärjäävät tulevaisuudessa ainoastaan alansa huiput – hyvä ei enää riitä.

Haastatellut asiantuntijat korostivat kansainvälisyyden merkitystä heti yrityksen perustamisvaiheessa. Viime vuosina suomalaiseen yritysmaailmaan ja keskusteluihin onkin tullut uusi ilmiö, born global -yritykset. Ilmiöllä viitataan siihen, että yritys pyrkii nopealla tahdilla kansainvälistymään heti perustettaessa. Näiden kansainvälisenä syntyneiden yritysten on toivottu tuovan apua suomalaiseen kilpailukykyyn ja kasvuun. Yrityspäättäjien paris-

sa toteutetussa kyselyssä tiedusteltiin onko yritys perustettu tällaisella born global -periaatteella. Selvityksestä ilmenee, että neljä yritystä kymmenestä on perustettu suoraan kansainväliseksi toimijaksi. Suurempi osa yrityksistä on perustettu ensisijaisesti tarjoamaan tuotteita tai palveluja kotimarkkinoille.

Vastaajista 40 % kertoo, että yritys on perustettu niin sanottuna born global -yrityksenä, kun taas yli puolet (55 %) yrityspäättäjistä kertoo, ettei yritystä perustettu suoraan kansainväliseksi toimijaksi. Toimialoittain erot ovat merkittäviä. Healthtech & life sciences -toimialalla selvästi yli puolet (57 %) yrityksistä on perustettu suoraan kansainväliseksi yrityksiksi ja ICT-alallakin yrityksistä puolet on perustettu born global -ajatuksella. Sen sijaan smart & cleantech -toimialalla vain 6 % on perustettu globaaleiksi yrityksiksi.

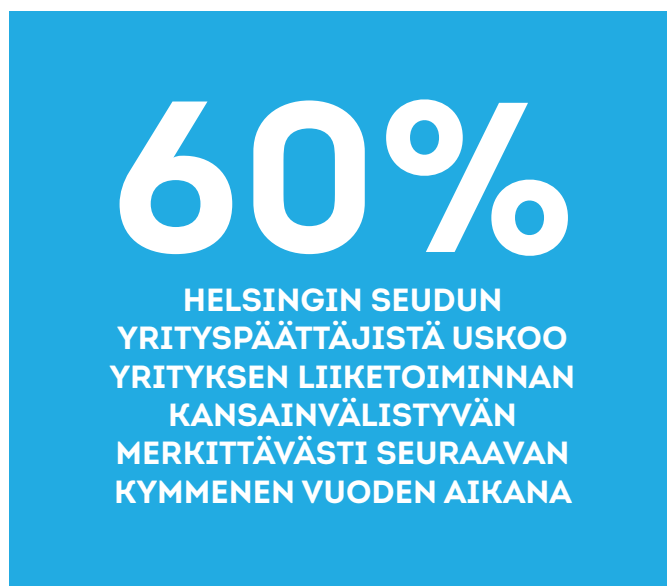
YRITYKSEMME ON PERUSTETTU NS. "BORN GLOBAL" -YRITYKSENÄ.

Vaikka enemmistö yrityksistä on perustettu kotimarkkinalähtöisesti, ovat monet yritykset myöhemmässä vaiheessa lähteneet valloittamaan myös kansainvälisiä markkinoita. Kansainvälistymiskehityksessä on selvä suunta positiivisempaan päin, sillä yli puolet (60 %) vastaajista uskoo liiketoiminnan kansainvälistyvän merkittävästi seuraavan kymmenen vuoden aikana. Toimialoittain tarkasteltuna erityisesti healthtech & life sciences- sekä ICT-toimialoilla uskotaan kansainvälistymiskehitykseen tulevaisuudessa.

Globalisaation myötä kansainväliset toimijat joutuvat tekemään sijoittumispäätöksiä: mistä löytyy paras toimintaympäristö yrityksen pääkonttorille, logistiikkakeskukselle ja myyntikonttoreille? Useimmat haastatelluista asiantuntijoista kokivat muiden pohjoismaisten pääkaupunkien onnistuneen paremmin pääkonttorien houkuttelemisessa ja näiden sijoittumispäätösten hyödyttäneen aluetta laajasti.

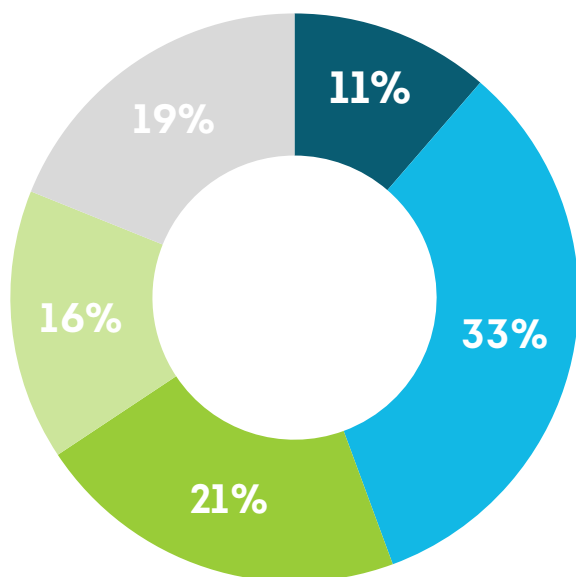
Yrityspäätäjät ovat haastateltujen asiantun-

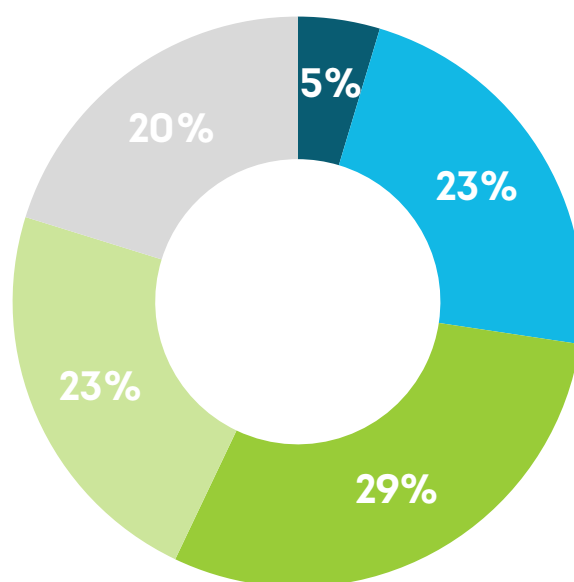
tijoiden kanssa yhtäläillä pessimistisiä Helsingin seudun mahdollisuuksista houkutella kansainvälisten yritysten pääkonttoreita sijoittumaan alueelle. Helsingin seudun yritys-vaikuttajista vain runsas kolmannes (37 %) näkee Helsingin seudun olevan houkutteleva kansainvälisesti toimivien yritysten pääkonttorien sijoittumiselle, kun jopa 44 % ei näe Helsingin potentiaalia pääkonttoreiden sijoittumisen osalta.

MITÄ MIELTÄ OLET SEURAAVISTA VÄITTÄMISTÄ?

HELSINGIN SEUTU ON HOUKUTTELEVA
YMPÄRISTÖ KANSAINVÄLISESTI
TOIMIVIEN YRITYSTEN
PÄÄKONTTOREIDEN SIJOITTUMISELLE

HELSINGIN SEUTU ON HOUKUTTELEVA
YMPÄRISTÖ KANSAINVÄLISESTI
TOIMIVIEN YRITYSTEN
TEKNOLOGIA-HUBIEN SIJOITTUMISELLE

● Täysin samaa mieltä
 ● Jokseenkin samaa mieltä
 ● Jokseenkin eri mieltä
 ● Täysin eri mieltä
 ● En osaa sanoa / Ei koske yritystä

Hieman vihreämpää valoa sen sijaan näyttää teknologia-hubeille, sillä yli puolet (52 %) Helsingin seudun yritysvaikuttajista pitää seutuaan houkuttelevana kansainvälisesti toimivien yritysten teknologia-hubien sijoittumiselle. Erityisesti healthtech & life sciences -toimialoilla tunnustetaan teknologia-hubien potentiaali, sillä jopa kaksi kolmesta toimialan yrityspäättäjistä uskoo Helsingin olevan houkutteleva ympäristö yritysten teknologia-hubien sijoittumiselle. Myös ICT-alalla tunnustetaan teknologia-hubien mahdollisuudet kohtalaisen hyvin.

*Vaikka emme
pääkonttoreita
onnistuisikaan
houkuttelemaan,
yksi merkittävä
mahdollisuus
ovat yritysten
teknologiakeskukset
eli hubit.*

- SANNA SUVANTO-HARSAAE

HUBEISTA KASVUA HELSINKIIN

SANNA SUVANTO-HARSAAE
HALLITUSAMMATTILAINEN, JÄSEN YHDEKSÄSSÄ
POHJOISMAISESSA YRITYKSESSÄ

MITKÄ OVAT MIELESTÄSI SUURIMPIA MUUTOSVOIMIA, JOTKA VAIKUTTAVAT HELSINGIN SEUDULLA OLEVAAN LIIKETOIMINTAAN SEKÄ TÄÄLLÄ TEHTÄVÄN TYÖN SISÄLTÖIHIN SEURAAVIEN 10 VUODEN AIKANA?

Maailmanlaajuisesti merkittävä muutos on väkiluvun kasvu kaupunkialueilla ja tämä muutos koskee myös Helsingin aluetta. Kaupunkien kasvun ja elintapojen muutoksen myötä yksityisten palvelujen kysyntä tulee kasvamaan. Ihmisiä on kaupungeissa enemmän ja he haluavat syödä ulkona, käydä elokuvissa ja käyttää vaikkapa erilaisia hyvinvointipalveluja. Näen, että palvelujen kasvua tapahtuu kaikilla aloilla ja kaikissa hintaluokissa. Palvelujen kasvava kuluttaminen vaatii myös tekijöitä, ja tekijöiden pitää voida asua kaupungissa työpaikan lähellä. Jotta palvelujen kasvavaan kysyntään voidaan vastata, on erittäin tärkeää mahdollistaa kaikkien ihmisten asuminen kaupungeissa, jos he sitä haluavat. Esimerkiksi paremmat liikenneratkaisut on yksi keino. Kaupungistumiskehityksen lisäksi näen, että globalisaatio tarjoaa suuria mahdollisuuksia Helsingin seudun liiketoimintaan ja näihin mahdollisuuksiin tulee tarttua pikimmiten.

MITEN USKOT GLOBALISAATION VAIKUTTAVAN HELSINGIN SEUDULLA OLEVAAN LIIKETOIMINTAAN?

Meidän tulisi rohkeasti myöntää, että emme onnistu koskaan houkuttelemaan suurten ulkomaisten yritysten pohjoismaisia konttoreita tai pääkonttoreita Helsingin seudulle. Pääkonttorit menevät Tukholmaan, sillä Ruotsi on paljon isompi markkina kuin Suomi ja tämä asia ei tule muuttumaan. Minua huolestuttaa se, että emme pysty pitämään edes (osittain) kotimaisten yritysten pääkonttoreita Suomessa. Pääkonttoreissa tehdään kaikki suuret päätökset, ja usein Suomessa sijaitsevassa pääkonttorissa on kokonaisvaltaisempi Suomi-ajattelu kuin muualle sijoitetuissa pääkonttoreissa. Näen pääomien puutteen olevan syynä pääkonttoreiden sijoittamiseen muualle. Vaikka emme pääkonttoreita onnistuisikaan houkuttelemaan, yksi merkittävä mahdollisuus ovat yritysten teknologiakeskukset eli hubit. Meidän tulisi kääntää katseet hubien tuomien mahdollisuuksien suuntaan. Suomessahan onkin hubeista jo hieman kokemuksia, sillä Zalando perusti vuosi sitten oman teknologiakeskuksensa Helsinkiin. Tanskasta yksi hub-esimerkki on Lego, joka toimi aikoinaan pääasiassa maaseudulla Billundissa. Muuttuvan maailman pyörteissä he alkoivat pohtia, onko nykyinen sijainti kuitenkaan se kaikkein optimaalisin. He ratkaisivat asian perustamalla hubit Lontooseen ja Hongkongiin, mutta pitivät pääkonttorinsa Billundissa. Tämän tyyppinen hubien houkuttelu olisi mahdollista myös Helsingissä. Helsingin seudulla on kaikki edellytykset menestyä hubien

houkuttelussa, sillä meillä etuna on insinöörien riittävä määrä. Esimerkiksi on arvioitu, että Tanskaan kaivattaisiin 10 000 insinööriä lisää. Suomessa insinööriosuudesta on siis paljon enemmän kuin ymmärrämme, ja insinööriosuudesta on kaiken lisäksi verrattain edullista Suomessa. Tekniset insinöorialat on se Suomen iso verisuoni, tätä ei saa sählytää. Mielestäni meillä on erittäin hyviä mahdollisuuksia hub-osaamiseen ja tätä osaamista meidän tulee myydä!

MILLAISIA TERVEISIÄ LÄHETTÄISIT YRITYSTEN JOHTAJILLE, OVATKO YRITYKSET MIELESTÄSI TARTTUNEET KASVUN MAHDOLLISUUKSIIN?

Suomalaiset ovat aika huonoja viemään sekä osaamista että tuotteita ulkomaille. Tuo Suomea ympäröivä vesialue on jotenkin henkisesti vieläkin suurempi lätkä kuin mitä se oikeasti onkaan. Suomalaisen yrityksen tulisi suunnitella kansainvälistymistä selvästi nykyistä aikaisemmin. Digimaailmassa kansainvälistyminen tulee helpottumaan todella paljon ja asiakaskuntaa voi haalia ympäri maailman entistä helpommin. Yksi norjalainen firma tekee lapsille syöttötuoleja, joiden isoin markkina on Koreassa. Tanskalaiset vievät tavaroita koko ajan joka puolelle maailmaa. Erityisesti Aasia on Suomelle ja suomalaisille hyvä kohde, sillä Aasiassa luotetaan Pohjoismaihin tosi paljon. Minua suomalaisissa harmittaa se, että suomalaiset edelleenkin miettivät aivan liikaa sitä, mitä muut meistä ajattelevat. Ja tämä ajatustapa aiheuttaa sen, että meillä loppuu usko itseemme jo hyvin aikaisessa vaiheessa ja tämä uskon puute vaikuttaa vientiin.

MILLAISIA TERVEISIÄ LÄHETTÄISIT HELSINGIN SEUDUN PÄÄTTÄJILLE SEKÄ KANSALLISEN/EU-TASON PÄÄTÖKSEN-TEKIJÖILLE?

Helsingin kalleus on ongelma ja meillä ei ymmärretä pääoman tärkeyttä ja sitä, miten saadaan pääoma pidettyä Suomessa. Tähän liittyy verotusasiat kiinteästi. Pääoma pitää saada liikkeelle, mutta pitää se maanrajojen sisällä! Meillä insinööriosuaminen on suuri etu, ongelmana on pääoman puute ja mahdollisuutena ovat hubit. Tässä se oikeastaan tiivistetysti on. Lisäksi meillä on hyvät liikenneyhteydet, joita pitää hyödyntää, kun ei ole omaa pääomaa.

3

MEGATRENDI: KAUPUNGISTUMINEN

Maailmanlaajuisesti merkittävä muutos on väkiluvun kasvu kaupunkialueilla, mikä koskee myös Helsingin aluetta. Kaupunkien kasvuun ja elintapojen muutoksen myötä yksityisten palvelujen kysyntä tulee kasvamaan.

- SANNA SUVANTO-HARSAAE

Haastatellut asiantuntijat näkevät, että suurista megatrendeista juuri kaupungistuminen on yksi selvimmistä havaittavista muutosvoimista Helsingin seudulla. Haastatteluissa nostettiin esiin tämän tuovan mukanaan paljon mahdollisuuksia, mutta myös monia ratkaistavia kysymyksiä niin hyvinvoinnin kuin pahoinvoinninkin keskittyessä suuriin kaupunkeihin. Helsinkiin muuttaa yhä enemmän asukkaita, mikä tarkoittaa esimerkiksi sosiaali- ja terveyshuollon palvelujen sekä kulttuuri-, viihde- ja ravintolapalvelujen kasvavaa kysyntää. Monet haastateltavat toivatkin esiin kaupungistumisen luoman positiivisen sysäyksen nimenomaan palvelullistumiskehityksen ajurina. Palvelullistuminen pakottaa palveluiden tuottajien pohtimaan, keistä palveluiden käyttäjien joukko muodostuu ja mitä he haluavat.

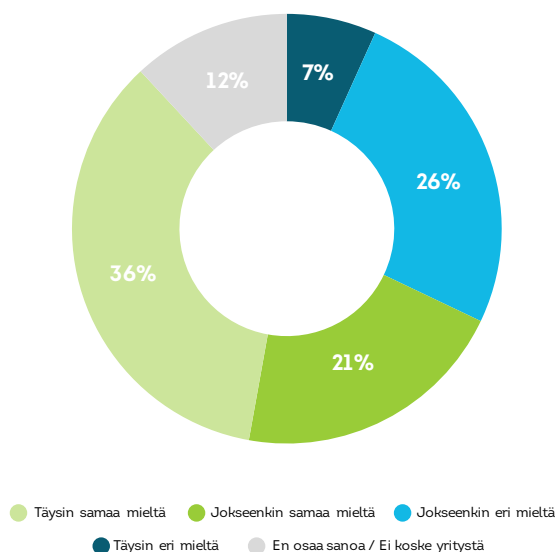
Kyselyssä yrityspäätäjille selvitettiin, miten yrityksissä nähdään palvelullistumisen vaikutukset Helsingin seudulla.

Yrityspäätäjistä yli puolet uskoo, että pal-

velullistumisella tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia yrityksen liiketoimintaan tulevien vuosien aikana. Erityisesti ICT- sekä Healthtech ja Life Sciences -yrityksissä uskotaan palvelullistumisen vaikuttavan liiketoimintaan voimakkaasti, kun taas smart ja cleantech -alalla palvelullistumisen vaikutus nähdään vaimeampana. Tulos oli yllättävä, jos ottaa huomioon sen, kuinka runsaasti viime vuosina on puhuttu nimenomaan rakennus- ja teollisuusyritysten ansaintalogiikan muuttamisesta ja ylläpidon, huollon sekä palveluiden merkityksen kasvamisesta perinteisten teollisuusyritysten liiketoiminnassa. Näyttäisi siltä, että vielä melko pieni osa smart ja cleantech -sektorin yrityksistä Helsingin seudulla on toden teolla tarttunut kiinni tähän mahdollisuuteen.

Haastatteluissa tuotiin esille ihmisten erilaisuus ja sen merkityksen korostuminen. Kaupungit täyttyvät ympäri Suomen ja ympäri maailman muuttaneista ihmisistä, erilaisista ihmisistä. Tämän vuoksi viime aikoina on alettu puhua yhä enemmän ihmisten tahdosta

**PALVELULLISTUMINEN TULEE VAIKUTTAMAAN
YRITYKSEMME LIIKETOIMINTAAN SEURAAVAN
10 VUODEN AIKANA MERKITTÄVÄSTI**

luoda itselle mahdollisimman oman näköinen elämä. Haastateltavat näkevät, että nuoret aikuiset eivät enää suoraan omaksu vanhoja tapoja olla ja elää, sillä mahdollisuuksia on mittavasti. Halutaan juuri niitä palveluita, jotka tuntuvat omilta, ikään kuin itselle räätälöidyiltä. Tämä pakottaa palveluntarjoajat pohtimaan tarjoomaansa uudelleen. Haastattelemamme asiantuntijat haastoivatkin yrityspäätäjät pohtimaan, ovatko palvelut monipuolisia ja kiinnostavatko ne erilaisia ihmisiä?

Jotta palvelut ovat houkuttelevia mahdollisimman suurelle osalle ihmisiä, erilaisuuden huomioiminen on tärkeää palveluiden ja tuotteiden suunnitteluvaiheessa. Haastatteluissa nousi esille, että ihmisten diversiteetin huomioimista helpottaa, jos palveluiden suunnittelijajoukko koostuu keskenään erilaisista ihmisistä. Kyselyssä saatiin rohkaisevia tuloksia diversiteetin huomioimisesta yrityksissä, joka on varsin hyvällä tolalla.

*Palveluiden kehittäminen
vaatii siirtymistä
ihmiskeskeisempään
ajatteluun.*

*Organisaatiossa tarvitaan
keskenään erilaista
väkeä, jolloin tuotteiden ja
palveluiden suunnittelussa
on helpompaa huomioida
ihmisten erilaisuus.
Erityisesti palveluita
kehitettäessä pitää
mukana olla miehiä,
naisia, nuoria, iäkkäämpiä,
suomalaisia, helsinkiläisiä
ja muualta tulleita!*

- SAARA TAALAS

Helsingin seudun yrityspäätäjät ovat tunnistaneeet henkilöstön diversiteetin tärkeyden, sillä jopa 72 % kyselyyn vastanneista yrityspäätäjistä kertoo, että yritys pyrkii aktiivisesti rekrytoimaan eri sukupuolia, eri-ikäisiä sekä eri kulttuureista tulevia työntekijöitä. Erityisesti health tech & life sciences- sekä ICT- aloilla työntekijöiden diversiteettiin kiinnitetään rekrytoinnissa huomiota.

Haastateltavat nostavat esille, että yksi kaupungistumisen aiheuttamista luonnollisista muutoksista on asuntojen kysynnän kasvu ja siitä seuraava hintojen nousu. Mitä enemmän ihmisiä Helsingin alueelle muuttaa, sitä enemmän asuntoja tarvitaan. Haastateltavat ovat huolissaan seuranneet asuntojen hin-

72%

YRITYSPÄÄTTÄJISTÄ KERTOO
YRITYKSENSÄ PYRKIVÄN AKTIIVISESTI
REKRYTOIMAAN ERI SUKUPUOLIA,
ERI-ikäisiä JA ERI KULTTUUREISTA
TULEVIA TYÖNTEKIJÖITÄEURAAN
KYMMENTEN VUODEN AIKANA

tojen tasaista nousua Helsingissä ja keinoja kasvavien hintojen hillitsemiseksi penättiin pikaisesti. Asuntojen hintojen tulisi olla sellaisella tasolla, että kaikilla olisi mahdollisuus asua kohtalaisen lähellä työpaikkaa näin halutessaan. Ellei asuntojen hintojen nousua pystytä pysäyttämään, tulee se vaikuttamaan myös palveluiden tarjonnan kehittymiseen merkittävästi.

Kyselyssä tiedusteltiin yrityspäättäjiltä näkemystä siitä, miten Helsingin seudun korkeat asumiskustannukset vaikuttavat tulevaisuudessa liiketoimintaan.

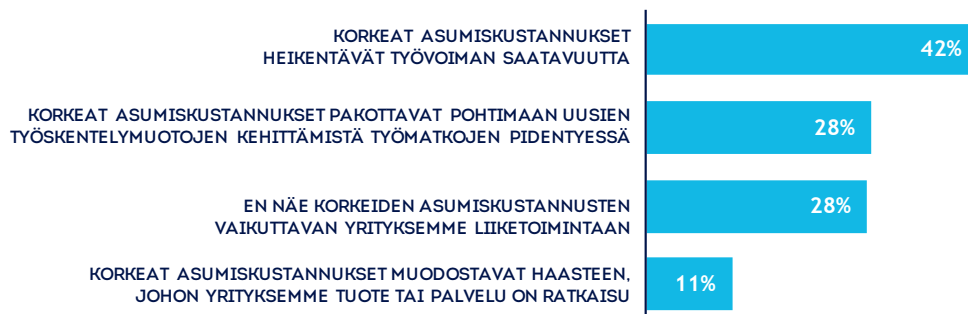
Haastateltavamme eivät ole ainoita, jotka ovat

Palvelujen kasvuva kuluttaminen vaatii myös lisää tuottajia ja tekijöitä, ja heidän pitää voida asua kaupungissa työpaikan lähellä. Jotta palvelujen kasvuvaan kysyntään voidaan vastata, on erittäin tärkeää mahdollistaa kaupungissa asuminen kaikille niille, jotka sitä haluavat.

- SANNA SUVANTO-HARSAAE

asumiskustannusten noususta ja sen välttämisestä huolissaan, sillä jopa 42 % yrityspäättäjistä näkee, että korkeat asumiskustannukset heikentävät työvoiman saatavuutta. Yrityspäättäjien huoli kasvavista asumiskustannuksista on syytä ottaa vakavasti, sillä kyselyn mukaan kolmanneksi tärkein syy sille, ettei yritys tulevaisuudessa usko löytävänsä tarpeisiinsa nähden riittävästi osaajia, on juuri pääkaupunkiseudun asumiskustannusten liian korkea taso.

MITEN USKOT HELSINGIN SEUDUN KORKEIDEN ASUMISKUSTANNUSTEN VAIKUTTAVAN YRITYKSENNE LIIKETOIMINTAAN SEURAAVAN 10 VUODEN AIKANA?

● Yrityspäättäjät (N=227)

MONINAISUUDESTA KASVUA JA INNOVAATIOITA PALVELUIHIN

SAARA TAALAS
LIIKETALouden PROFESSORI
LINNÉ-YLIOPISTO

MITKÄ OVAT MIELESTÄSI SUURIMPIA MUUTOSVOIMIA, JOTKA VAIKUTTAVAT HELSINGIN SEUDULLA OLEVAAN LIIKETOIMINTAAN SEKÄ TÄÄLLÄ TEHTÄVÄN TYÖN SISÄLTÖIHIN SEURAAVIEN 10 VUODEN AIKANA?

Työssäni tarkastelen asioita arkipäivän muutoksen näkökulmasta. Tässä tarkastelussa kaupunki on hyvin tärkeässä roolissa, sillä suurin osa suomalaisista asuu kaupungissa. Ennen täydellisen elämän malli tuli usein ikään kuin annettuna ulkopuolelta. Nyt monella tavoitteena on juuri oman näköinen hyvä elämä ja suuri osa ihmisistä näyttäisi kokevan parhaat mahdollisuudet tähän olevan kaupungissa. Kaupungistuminen on jo vuosia ollut kasvava trendi kansainvälisestikin. Sekä työ- että opiskelupaikat keskittyvät kaupunkeihin, ja kaupunkimaaisessa elämäntavassa näyttäisi olevan myös talouden sekä markkinoiden kasvupotentiaalia, mutta myös sen suuret haasteet kestävydestä ja kustannuksien noususta. Helsinki on noussut pohjoismaisten pääkaupunkien joukossa Tukholman ja Kööpenhaminan rinnalle muodikkaaksi kokous-, tapahtuma- ja vierailukaupungiksi. Näiden kaupunkien rinnalla Helsinki profiloituukin Pohjoismaiden näyteikkunaksi ja tällä on vaikutusta kaupungin näkyvyydelle. Lisääntynyt näkyvyys ja haluttavuus luovat liiketoimintamahdollisuuksia kansainvälisesti, mutta myös nostavat odotustasoa. "Riittävän hyvä" ei enää riitäkään tavoitetasoksi palveluiden toteuttamisessa. Osana Nordic-trendiä Helsingistä on tullut myös viestintäbrändi. Helsingissä ei vain asuta, vaan kaupunki näkyy ja herättää tunteita median kautta kaukana rajojensa ulkopuolella. Mediassa Helsinki näyttäytyy modernina, ihmisläheisenä, tyylikkäänä, helposti lähestyttävänä, puhtaana, mutkattomana, arkisena, muodikkaana ja ainutlaatuisena. Nämä ovat myös aika tyypillisiä menestyneen pohjoismaisen brändin tunnusmerkkejä.

MINKÄ USKOT OLEVAN NÄIDEN MUUTOSVOIMIEN MYÖTÄ TULEVAISUUDEN MENESTYVIÄ JA KASVAVIA TOIMIALOJA TAI YRITYKSIÄ?

Näen, että erityisesti talous on jo siirtynyt palvelukeskeiseen logiikkaan. Digitaalisten palveluiden mutta myös esimerkiksi korjausrakentamisen ja kaupan alalta tulee varmasti uusia avauksia. Mielestäni tätä ei ole huomattu, kun on käyty keskustelua uusista kärkeistä. Uskon, että aiemmin mainitsemani arkipäivän näkökulman huomioiminen heijastuu myös yritysmaailmaan. Palveluiden kehittäminen vaatii siirtymistä ihmiskeskeisempään ajatteluun ja tulisi ottaa pohdittavaksi, millainen porukka pääkaupunkiseutulaiset oikein ovat ja mitä he toivovat. Tältä pohjalta palvelut muotoutuvat, ja uskonkin, että tarjonta tulee muuttumaan myös julkisesti tuotetuissa palveluissa. Palveluiden kehittymiselle löytyy myös uhkakuvia, joita pitää onnistua ratkomaan. Yksi merkittävä ongelma on Helsingin niemen pienuus, ahtaaksi käynyt eläminen. Ja kun katsoo Helsingin asumisen hintojen nousua, on se aika hurjaa. Jos ei Helsingissä ole kuplaa, niin ainakin siellä on tulppa. Helsingin

kasvulle tulee olemaan ongelmana kasvavat asumiskustannukset, sillä ihmisillä ei kohta ole varaa muuttaa alueelle.

JOS AJATTELET TULEVAISUUDEN MUUTOSVOIMIA, USKOTKO ALUEELLA OLEVAN RIITTÄVÄSTI JA JUURI OIKEANLAISIA OSAAJIA VASTAAMAAN TULEVAISUUDEN TARPEESEEN?

Työvoimapula on merkittävä uhakuva Helsingin seudulla ja tämä nostaa esiin kysymyksen maahanmuutosta. Naapurisamme Ruotsissa jää esimerkiksi vuosittain eläkkeelle 20–30 000 yrittäjää, joten siellä tarvitaan maahanmuuttajia paikkaamaan eläköitymisen tuomaa aukkoa. Tätä tulee miettiä myös Helsingin seudulla, sillä myös Helsingissä yrittäjiä eläköityy merkittävästi vuosittain. Tässä asiassa tilanne on ihan akuutti nyt seuraavan 10 vuoden aikana. Toinen uhakuva on suomalaisen osaamisen valuminen ulkomaille, sillä Suomesta on jo muutaman vuoden ajan muuttanut suuri määrä nuoria aikuisia ulkomaille töihin, minkä lisäksi yliopistosektorin leikkausten myötä myös tutkijoita lähtee ulkomaille. Kysymys kuuluu, missä määrin tämä osaajakato kohdistuu juuri Helsingin seutuun? Jos taloustilanteemme alkaa kohentua lähiaikoina, tärkeitä ovat paluumuuttajat. Saammeko houkuteltua ulkomaille muuttaneita suomalaisia takaisin Suomeen ja yritämmekö sitä? Suomessa seurataan aktiivisesti suomalaisten jääkiekkolijoiden onnistumisia ulkomaisissa joukkueissa, mutta seurataanko lainkaan muiden suomalaisten osaajien sijoittumisia ja onnistumisia. Maailmalla on paljon kovan luokan osaajia, jotka ovat työskennelleet koko ajan erittäin mielenkiintoisilla näköalapaikoilla. Paljonhan puhutaan nuorista osaajista, mutta heidän lisäksi me tarvitsemme myös kypsempää osaajia, joilla on kansainvälistä kokemusta.

MILLAISIA TERVEISIÄ LÄHETTÄISIT YRITYSTEN JOHTAJILLE, OVATKO YRITYKSET MIELESTÄSI TARTTUNEET KASVUN MAHDOLLISUUKSIIN?

Palvelujen merkitys kasvaa ja ihmisten monimuotoisuuden huomioiminen palveluiden kehittämisessä tuo yrityksille suuren mahdollisuuden. Suurimman osan arjen ostopäätöksistä tekevät naiset. Tämä tieto on jostain syystä mennyt yrityksissä ohi, eikä tätä ei ole huomioitu juuri lainkaan esimerkiksi digitaalisten palvelujen ja tuotteiden kehityksessä. Ehkä tämä johtuu sovellusten kehittäjäpuolen miesvaltaisuudesta, sillä esimerkiksi Piilaaksossa työskentelevistä vain 3,5 % on naisia. Naiset ovat toki vain yksi ryhmä, palvelu- ja tuotekehityksessä tulisi kiinnittää huomiota laajasti moninaisiin ryhmiin, ja Helsingissä moninaisuus on huipussaan. Monimuotoisuuden huomioimisen myötä yhä useammat ihmiset kiinnostuvat tuotteista ja palveluista. Organisaatiossa tarvitaan erilaista väkeä, jolloin tuotteiden ja palveluiden suunnittelussa on helpompaa huomioida ihmisten erilaisuus. Erityisesti palveluita kehitettäessä pitää mukana olla miehiä, naisia, nuoria, iäkkäämpiä, suomalaisia, helsinkiläisiä ja muualta tulleita!

4

MEGATRENDI: ILMASTONMUUTOS

Meillä on Helsingin seudun metropolissa mahdollisuus ottaa kestävien palvelujen kehittämisessä ja testaamisessa sellaisia loikkia, joita kaikkialla ei voida ottaa.

- KAISA HIETALA

Ilmastonmuutos on pakottanut yritykset ja julkisen vallan pohtimaan vaihtoehtoisia tapoja luoda kasvua. Haastatteluissa suhtautuminen ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin oli hieman kahtiajakautunutta. Toisaalta osa haastateltavista uskoi vakaasti Helsingin seudun luovan erityisen hyvän toimintaympäristön kestävien palvelujen kehittämiselle ja testaamiselle. Osa haastatelluista puolestaan suhtautui melko pessimistisesti siihen, että maailmaa mullistava cleantech -läpimurto tulisi juuri Helsingin seudulla toimivasta yrityksestä. Moni koki, että 10 vuoden aikaperspektiivi on liian lyhyt, emmekä ole vuoteen 2026 mentäessä ottaneet merkittäviä askelia ilmastonmuutoksen ratkaisemisessa Helsingin seudulla, Suomessa tai maailmanlaajuisesti.

Yleisesti haastateltujen parissa jaettu näkemys kuitenkin oli, että kestävä kehityksen näkökulman huomioiminen on parantunut suomalaisissa yrityksissä. Aiemmin ympäristönsuojelu nähtiin yrityksissä pitkälti kustannuseränä ja esimerkiksi energian ja raaka-aineen riittävyys ja hinta sekä alati kiristyvät ympäristönormit loivat yrityksissä haasteita.

Nyttemmin ympäristönsuojelussa on alettu nähdä myös liiketoimintamahdollisuuksia ja tämä on luonut kasvupohjaa ympäristöliiketoiminnalle. Erityisesti liikkumisessa tapahtuvat innovaatiot, energiatehokkuus ja kiertotalous ovat alueita, joilla haastateltavat näkevät merkittävää potentiaalia bisnekselle.

Kyselytutkimuksessa selvitimme, missä Helsingin seudun yritykset näkevät suurimmat liiketoimintamahdollisuudet ympäristöliiketoiminnan saralla. Eniten liiketoimintamahdollisuuksia yrityspäätäjät näkivät olevan energiatehokkuusratkaisuissa sekä energiantuotannossa kaupunki-infrastruktuurin sekä mittausten ja konsultoinnin jäädessä matalammalle painoarvolle.

Helsingin seudun smart & cleantech -yri-tysten johtajista puolet koki, että energiatehokkuus teollisuudessa, rakentamisessa ja palveluissa luo merkittäviä uusia liiketoimintamahdollisuuksia yritykselle seuraavan 10 vuoden aikana. Vastaajista 40 % uskoo energiantuotannon ja uusiutuvan energian luovan yritykselleen mahdollisuuksia vuoteen 2026 mentäessä. Myös vesihuolto (24 %) sekä kier-

MITKÄ SEURAAVISTA **YMPÄRISTÖLIIKETOIMINNAN** ALUEISTA LUOVAT MERKITTÄVIÄ UUSIA LIIKETOIMINTAMAHDOSSUUKSIA YRITYKSELLENNE SEURAAVAN 10 VUODEN AIKANA?

totalous ja jätehuolto (22 %) ovat sektoreita, joilla yritysjohtajat tunnistavat mahdollisuuksia.

Uusien innovaatioiden syntyminen vaatii olosuhteet, jotka ovat otollisia innovaatioiden kehittämiseksi. Suomessa panostetaan kokeilukulttuurin kehittämiseen voimakkaasti ja yksi Suomen hallituksen kärkitavoitteena onkin kokeilukulttuurin käyttöönotto. Haastatellut asiantuntijat uskovat, että Suomella on erinomaiset mahdollisuudet kehittää kokeilukulttuuria vahvan yhteiskunnallisen tuen ja korkeasti koulutetun väestönsä ansiosta. Lisäksi infrastruktuuria Suomessa ja Helsingin seudulla on mahdollista vielä kehittää, kun kaupunkia ei ole vielä rakennettu täyteen. Suomen pieniuudesta nähdään olevan etuja kokeilukulttuurin edistämiseksi. Haastattelussa nousi myös esille, että Suomessa on hyvää ja tiivistä yhteistyötä eri tahojen kanssa, mikä mahdollistaa uusien prototyyppien

kehittelyn ja kokeilun. Edellytykset innovaatioiden pilotointiin ovat haastateltujen asiantuntijoiden mielestä hyvällä tolalla ja samoilla linjoilla ovat myös kyselytutkimukseen vastanneet yrityspäättäjät.

Kyselyyn vastanneista yritysjohtajista moni kokee Helsingin seudun olevan nykyisellään erittäin houkutteleva kokeilualusta (38 %). Toisaalta moni kokee, että potentiaalia kokeilualustaksi on, mutta kokeilutoiminnan edellytyksiä on parannettava (28 %). Haastattelussa kokeilukulttuurin ja monipuolisten yhteistyöverkostojen tärkeys nostettiin esiin niin ympäristöliiketoiminnan kuin terveysteknologiankin näkökulmasta. Kyselyssäkin toimialojen välillä ei ollut näkemyksissä eroja, vaan konseptien pilotoiminen Helsingin seudulla kiinnostaa niin ICT-alan, healthtech & life sciences -alan kuin smart & cleantech-alankin toimijoita.

MILLAISENA LIIKETOIMINNAN **KOKEILUALUSTANA** HELSINGIN SEUTU NÄYTTÄYTY YRITYKSENNE NÄKÖKULMASTA?

HELSINKI LABORATORIOKSI MAAILMAN METROPOLEILLE

KAISA HIETALA

UUSIUTUVAT TUOTTEET LIIKETOIMINTA-ALUEEN JOHTAJA
NESTE OYJ

MITKÄ OVAT MIELESTÄSI SUURIMPIA MUUTOSVOIMIA, JOTKA VAIKUTTAVAT HELSINGIN SEUDULLA OLEVAAN LIIKETOIMINTAAN SEKÄ TÄÄLLÄ TEHTÄVÄN TYÖN SISÄLTÖIHIN SEURAAVIEN 10 VUODEN AIKANA?

Minun on luontevinta puhua tulevaisuudesta, jossa voimme hyödyntää kiertotaloutta ja energiatehokkuutta maailman metropoleissa aivan uudella tavalla. Tässä teemassa taustalla vaikuttava muutosvoima on ilmastonmuutos. Tämän lisäksi myös muuttoliike kaupunkeihin edellyttää sitä, että voimme tarjota korkeatasoisia palveluja aiempaa enemmän ja aiempaa kestävämmiin. Uskon, että meillä olisi Helsingin seudun metropolissa mahdollisuus ottaa kestävien palvelujen kehittämisessä ja testaamisessa sellaisia loikkia, joita kaikkialla ei voida ottaa.

MINKÄ USKOT OLEVAN NÄIDEN MUUTOSVOIMIEN MYÖTÄ TULEVAISUUDEN MENESTYVIÄ JA KASVAVIA TOIMIALOJA TAI YRITYKSIÄ?

Meidän pitää pystyä luomaan kestävä taloudellinen pohja ja kasvua samalla, kun varmistamme hyvän ja elinkykyisen ympäristön tuleville sukupolville. Olemme pikkuhiljaa ottamassa askelia siihen suuntaan, että ympäristönsuojelu voikin olla liiketoimintaa. Vain tällä tavalla voimme mahdollistaa seuraavan vuosituhaten metropolin. Miten saamme vähemmästä enemmän? Helsingin metropolialue voi toimia juuri sopivana laboratoriomittakaavan pilottina suurkaupungeille. Pienuudesta on tässä etua. Lisäksi meillä on olemassa infraa, jota voi vielä kehittää, jos vertaamme tätä metropolia esimerkiksi Los Angelesiin, New Yorkiin tai Singaporeen, jotka ovat jo täyteen rakennettuja. Uskoisin, että Helsingin seutu tarjoaisi hienon mahdollisuuden suljetuille piloteille esimerkiksi sellaisilla aloilla, joissa sääntely- ja turvallisuuskysymykset ovat hankalia. Esimerkkinä tästä on vaikkapa tähteeksi jääneen ruoan hyödyntäminen, mitä rajoittavat erilaiset hygieniavelvoitteet. Piloteissa pitäisikin sopia tarkasti vastuista, rajoista ja toimintatavoista. Näin saisimme ajatuksia ideoiksi ja ideoista uutta liiketoimintaa. Esimerkiksi joukkoliikenteessä voisimme lähteä hakemaan täysin uudistettua mallia, jossa digitalisointia hyödynnettäisiin voimakkaasti. Lisäksi uudet käyttövoimat, kuten sähkö ja biopolttoaineet, tuovat valtavia mahdollisuuksia myös joukkoliikenteeseen. Annettaisiinkin ihmisille, palveluille ja tavaroille mahdollisuus liikkua ilman huonoa omaatuntoa. Toinen alue, jolla me suomalaiset voisimme olla maailman kärkeä, on jätteiden muuttaminen uudeksi tuotteeksi.

MITEN TYÖPAIKAT TAI TYÖN SISÄLLÖT MUUTTUVAT NÄIDEN MEGATRENDIEN MYÖTÄ? MILLAISTA UUTTA TYÖTÄ USKOT NÄIDEN MEGATRENDIEN LUOVAN?

Verkottunut ja kansainvälinen työyhteisö vaatii sen, että huomiota kiinnitetään johtamiseen ja työyhteisön kehittämiseen. Kansainvälinen ja pirstaloitunut työyhteisö vaatii erilaista johtamistyyliä, sillä asiat pitää suunnitella siten, että aina ei olla kasvotusten, vaan pitää voida olla vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa myös muita kanavia hyödyntäen. Etätyöskentely ja etäjohtaminen pakottavat miettimään, miten ihmiset saadaan puhaltamaan yhteen hiileen ja rakennetaan hyvä työyhteisö, vaikka emme työskentelisikään samassa paikassa. Tulevaisuudessa näihin pitää kiinnittää vielä aiempaa enemmän huomiota.

MILLAISIA TERVEISIÄ LÄHETTÄISIT YRITYSTEN JOHTAJILLE, OVATKO YRITYKSET MIELESTÄSI TARTTUNEET KASVUN MAHDOLLISUUKSIIN?

Minun mielestäni Suomi-keskeisestä liiketoiminnasta pitäisi lähteä ajattelemaan globaalisti. Mielestäni ei ole kestävää luoda ratkaisuja ja liiketoimintamalleja puhtaasti suomalaisiin ilmiöihin. Yrityksissä pitäisi miettiä enemmän sitä, miten voisi kehittyä, jotta saataisiin vietyä omia tuotteita tai palveluja muualle. Tämä ei ole mahdollista, jos kaikki on rakennettu aivan Suomi-lähtöisesti. Tämä on viestini myös poliittisille päättäjille – ei sulkeuduta sisäänpäin. Suomessa on lukuisia tahoja, jotka auttavat pk-yrityksiä löytämään partnereita ulkomailta ja näitä pitäisi käyttää aiempaa enemmän. Yrityksillä pitäisi olla uteliaisuutta katsoa, mitä löytyy Suomen ulkopuolelta.

OVATKO PÄÄTTÄJÄT YMMÄRTÄNEET MUUTOSVOIMIEN VAIKUTUKSET JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ OMAN ROOLINSA NIIHIN TARTTUMISESSA? MILLAISIA TERVEISIÄ LÄHETTÄISIT PÄÄTTÄJILLE?

Rohkeutta, rohkeutta! Mitään ei saa, jos ei yritä. Pitäisi olla uskallusta hallittuun riskinottoon ja tehdä linjakkaita valintoja, vaikka joskus joudutaan tekemään päätöksiä, jotka eivät kaikkia miellytä. Mitään ei saa, jos ei ole valmis luopumaan. Innovatiivisuus voi olla myös sitä, että löydetään ulkomailta juuri oikea ratkaisu johonkin pulmaan. Eikö ole tärkeämpää löytää oikea, kestävä ratkaisu esimerkiksi Helsingin metropolialueelle kuin tyytyä huonompaan ratkaisuun vain sen takia, että se on suomalainen? Kasvava tehokkuus vapauttaa resursseja ja mahdollistaa lisäarvon ohjaamisen johonkin muuhun.

5

MEGATRENDI: DIGITALISAATIO

Ei digitalisaatio hyödytä vain ICT-sektoria, vaan digitalisaatio mihin tahansa yhdistettynä on avain kansainväliseen menestykseen. Digitalisaation suurimmat mullistukset tullaan näkemään perinteisillä toimialoilla.

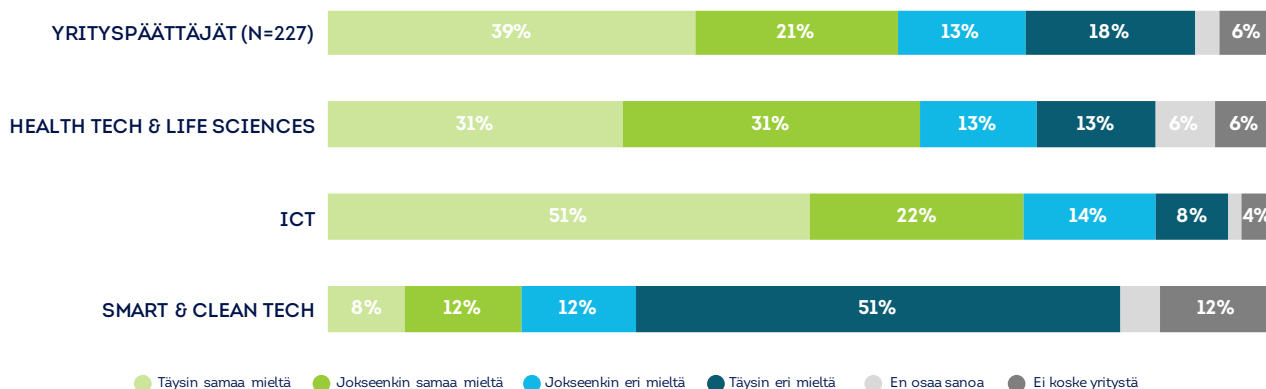
- JAN VAPAAVUORI

Haastatellut olivat yksimielisiä siitä, että palvelujen digitalisoituminen tulee vaikuttamaan yrityskehitykseen laajasti ja väistämättä. Osa haastatelluista painotti vielä erikseen, että suurimmat murrokset nähdään perinteisillä aloilla, joilla digitaalisilla ratkaisuilla on aiemmin ollut kapeampi rooli. Esimerkkejä perinteisistä toimialoista tai palveluista, joilla digitalisaation ennakoitua tuovan merkittäviä hyötyjä, ovat liikkuminen, matkailu, metsähoito ja esimerkiksi vanhusten hoiva. Näillä

aloilla digitaaliset ratkaisut mahdollistavat aivan uudenlaisten käyttäjälähtöisten palvelujen tarjoamisen.

Palvelujen digitalisoituminen nähdään merkittävänä mahdollisuutena myös Helsingin seudun yritysten parissa. Valtaosa (60 %) kyselyyn vastanneista yrityspäätäjistä näkee palvelujen digitalisoitumisen tuovan yritykselleen liiketoiminnan mahdollisuuksia.

"PALVELUJEN DIGITALISOIMINEN LUO YRITYKSELLEME MERKITTÄVÄSTI UUSIA LIIKETOIMINTAMAHDOULLISUUKSIA"

VUONNA 2026 TARVITSEMME DATA-ANALYTIIKAN, KEINOÄLYN JA KONEOPPIMISEN OSAAJIA

MATTI E. LEHTONEN
TOIMITUSJOHTAJA
GE HEALTHCARE SUOMI

MITKÄ OVAT MIELESTÄSI SUURIMPIA MUUTOSVOIMIA, JOTKA VAIKUTTAVAT HELSINGIN SEUDULLA OLEVAAN LIIKETOIMINTAAN SEKÄ TÄÄLLÄ TEHTÄVÄN TYÖN SISÄLTÖIHIN SEURAAVIEN 10 VUODEN AIKANA?

Digitalisaatio ja datan hyödyntäminen tarjoavat valtavan kilpailuedun Suomelle ja erityisesti Helsingin seudulle seuraavan 10 vuoden aikana. Digitalisaatio vaikuttaa voimakkaasti liiketoimintaamme ja uskon, että se tuo valtavasti mahdollisuuksia kehittää myös aivan uusia liiketoimintoja. Suomen ja Helsingin seudun tekee erityislaatuiseksi tiivis yhteistyöverkosto. Yrityksemme tekee paljon yhteistyötä muun muassa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin, VTT:n ja alueen yliopistojen kanssa. Osapuolet ovat yhteistyöhaluisia ja välimatkat kumppaneihin ovat lyhyet, mikä mahdollistaa tiiviin yhteistyön. Esimerkiksi HUSin kanssa meillä on erittäin hedelmällistä yhteistyötä tuotteiden ja konseptien testaamisessa. Kokeilumahdollisuuksia pitäisi mielestäni parantaa vielä ennestään, jotta mahdollisimman monet alan yritykset pääsisivät yhteistyöhön sairaaloiden kanssa.

MINKÄ USKOT OLEVAN NÄIDEN MUUTOSVOIMIEN MYÖTÄ TULEVAISUUDEN MENESTYVIÄ JA KASVAVIA TOIMIALOJA TAI YRITYKSIÄ?

Jos saisin päättää, mihin alueisiin keskittyisimme, nostaisin esiin terveydenhuollon ja ympäristöteknologiat. Näillä sektoreilla olemme jo edelläkävijöitä ja meillä on paljon annettavaa. Terveydenhuollon ratkaisuihin meillä on erinomaista tietoliikenneosaamista, ja olemme huippuja kehittämään langattomia ratkaisuja. Suomen pieni koko puoltaa resurssien keskittämistä. On syytä pohtia, miten koulutus ja valtion tuki kohdistetaan tulevaisuudessa. Pitääkö esimerkiksi kaikkien yliopistojen tehdä kaikkea? Ei riitä, että olemme kohtuullisen hyviä vähän kaikessa, vaan meidän pitää olla huippuja jossain. Tämä valitettavasti tarkoittaa sitä, että joskus jonkun pitää luopua jostain. Jos mietimme digitalisaation hyödyntämistä terveysteknologian saralla, voimme jakaa prosessin eri vaiheisiin. Ensinnäkin, meillä täytyy olla keino tuottaa dataa. Tähän liittyy muun muassa sensoriteknologiaa ja biologisten signaalien lukemista ja muuttamista sähköiseen muotoon. Tämän jälkeen kerätty data siirretään pilveen, jossa se analysoidaan. Pilvi voi sijaita missä vain, mutta tiedon analysointi on se, missä suomalaisilla voisi olla huippuosaamista. Lopulta analyysin tuloksia sovelletaan hoitotulosten parantamiseen.

MITEN TYÖPAIKAT TAI TYÖN SISÄLLÖT MUUTTUVAT NÄIDEN MEGATRENDIEN MYÖTÄ? MILLAISTA UUTTA TYÖTÄ USKOT NÄIDEN MEGATRENDIEN LUOVAN?

Meillä, kuten muuallakin, rutiinityötä automatisoidaan, mutta laitteiden valmistus ei häviä mihinkään. Kehruu-Jennyn ja höyrykoneen piti jo viedä kaikki työt, mutta toisin kävi. Työpaikat eivät ole hävinneet, ne vain muuttavat muotoaan. Uskon, että paine tehostaa ja parantaa kilpailukykyä vain lisääntyy, mutta volyymien kasvaessa työpaikkojen ei silti välttämättä tarvitse vähentyä. Tulevaisuudessa tulisi ottaa huomioon, ettemme kouluta ihmisiä ahtaasti johonkin tiettyyn ammattiin, vaan siihen, että ihmisillä on valmiudet perehtyä uusiin asioihin ja omaksua uusia taitoja. Ihmisiä pitäisi valmistaa siihen, että he voivat vaihtaa välillä suuntaa ja että työpaikasta toiseen liikkuminen on helpompaa. Sen lisäksi, että Suomella on oltava jotain, missä olemme erityisen hyviä, erityisosaamista tarvitaan myös yksilötasolla. Laaja-alaisuus ja luovuus ovat tulevaisuudessa kysyttyjä ominaisuuksia.

JOS AJATTELET TULEVAISUUDEN MUUTOSVOIMIA, USKOTKO ALUEELLA OLEVAN RIITTÄVÄSTI JA JUURI OIKEANLAISIA OSAAJIA VASTAAMAAN TULEVAISUUDEN TARPEeseen?

Yrityksemme on laajentunut Suomessa voimakkaasti. Tällä hetkellä työvoiman saatavuus ei ole meille ongelma, mutta meidän pitää maana tehdä oikeita koulutus- ja priorisointiratkaisuja, jotta oikeanlaisia osaajia on saatavilla myös 10 vuoden päästä. Vuonna 2026 tarvitsemme vielä enemmän data-analytiikan osaajia ja ihmisiä, joilla on osaamista keinoälyn ja koneoppimisen alueilta. Kuka myöskään sanoo, että osaajien on pakko olla suomalaisia? Kannatan sitä, että pidämme rajat auki ja luomme ilmapiirin ja ympäristön, jotka houkuttelevat osaajia Suomeen. Helsinki tuntuu paljon mukavammalta ja houkuttelevammalta asuinkaupungilta kuin lähtiessäni täältä 80-luvun alussa. Jos kehitys jatkuu tällaisena, voimme houkutella vielä enemmän ulkomaista huippuosaamista Suomeen.

Eniten mahdollisuuksia tunnistetaan ICT-sektorilla, jolla kolme neljästä yrityspäättäjistä uskoo palvelujen digitalisoitumisen tuovan yritykselleen uusia kasvumahdollisuuksia. Myös healthtech & life sciences -sektorilla selvä enemmistö (62 %) vastaajista uskoo palvelujen digitalisoitumisen tuovan uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Yllättäen vain joka viides smart & cleantech -yritysten päättäjistä kokee palvelujen digitalisoitumisen luovan

Digitalisaatio ja datan hyödyntäminen tarjoavat valtavan kilpailuedun Suomelle ja erityisesti Helsingin seudulle seuraavan 10 vuoden aikana.

- MATTI E. LEHTONEN

yritykselleen merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia ja jopa puolet on vahvasti sitä mieltä, että palvelujen digitalisoituminen ei tuo omalle yritykselle uusia mahdollisuuksia.

Haastatteluissa esitetty näkemys siitä, että suurin digitalisaation aiheuttama disruptio tulee näkymään perinteisimmillä toimialoilla, ei näyttäisi vielä käyneen toteen Helsingin seudun yritys kentässä.

Haastatellut asiantuntijat nostivat vastauksissaan esiin kuinka digitalisaation ja globalisaation sanotaan ruokkivan toisiaan ja toisen megatrendin kiihdyttävän toista. Tämä ajatus saa tukea myös toteutetusta kyselystä.

KOTIMAISILLA MARKKINOILLA TOIMIVIEN YRITYSTEN PÄÄTTÄJISTÄ VAIN

23%

NÄKEE PALVELUJEN DIGITALISOITUMISEN TUOVAN MUKANAAN MERKITTÄVIÄ LIIKETOIMINTAMAHDOSSUUKSIA

Puhtaasti kotimarkkinalla toimivien yritysten johtajista vain 23 % näkee palvelujen digitalisoitumisen tuovan mukanaan merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia samanaikaisesti kuin jopa kolmannes näkee, että palvelujen digitalisoituminen ei tuo yritykselle uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Yrityksissä, jotka toimivat pääosin kansainvälisillä markkinoilla, jopa 61 % johtajista uskoo palvelujen digitalisoitumisen tuovan merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia ja vain 6 % vastaajista ei näe

ULKOMAISILLA MARKKINOILLA TOIMIVIEN YRITYSTEN PÄÄTTÄJISTÄ

61%

NÄKEE PALVELUJEN DIGITALISOITUMISEN TUOVAN MUKANAAN MERKITTÄVIÄ LIIKETOIMINTAMAHDOSSUUKSIA

uusia liiketoimintamahdollisuuksia palvelujen digitalisoitumisessa. Globalisaation tuomiin mahdollisuuksiin tarttuneet yritykset näyttäisivät siis tarttuvan myös digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin muita hanakammin. Haastatteluissa nousikin esiin, kuinka kiristyvässä globaalissa kilpailussa on tärkeää huolehtia siitä, että digitalisaatio ja datan hyödyntäminen tarjoavat Suomelle kilpailuedun myös tulevaisuudessa.

*Terveysdatan käyttö
on tehty Virossa
helpommaksi kuin
muualla Euroopassa
ja näemme jo eHealth
-startupympäristön
kehittyvän täällä.*

- TAAVI KOTKA

Kuten Taavi Kotka haastattelussaan tuo esiin, Viro on erinomainen esimerkki maasta, jossa valtio on tarttunut ennakkoluulottomasti digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin. Viro on maailman ensimmäinen e-kansalaisuutta tarjoava maa, mikä mahdollistaa muun muassa yrityksen perustamisen Viroom ilman fyysistä toimipaikkaa. Yhtenä kilpailuvalttina yritysten houkuttelemiselle pidetään esimerkiksi terveydenhuollon datan avoimuutta, mikä houkuttelee terveysteknologiayrityksiä maahan.

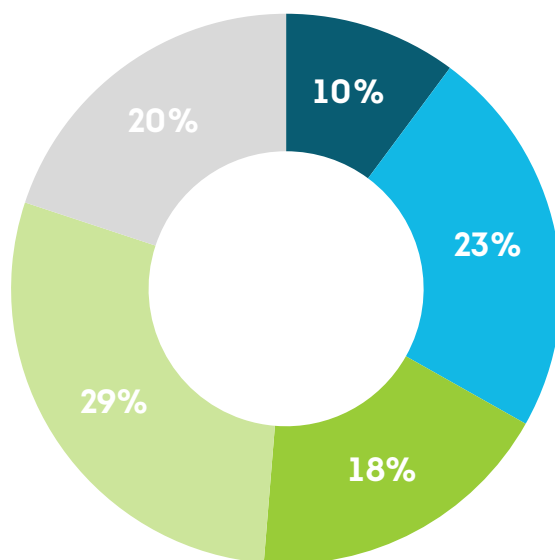
Tarjoaisivatko avoimin rajapinnoin toteutetut julkiset tietojärjestelmät tai yksityisen ja julkisen datan avoimuus kilpailuetua Helsingin seudun yrityksille? Kyselyssä selvitettiin yrityspäättäjien näkemyksiä aiheesta ja noin puolet Helsingin seudun yrityspäättäjistä näkee, että yrityksen menestyksen kannalta on keskeistä, että julkisen sektorin hankkimat tietojärjestelmät toteutetaan avoimin rajapinnoin. Kaikkia yrityksiä julkisten tietojärjestelmien hankinnat eivät luonnollisesti koske ja yrityspäättäjistä joka viides ei ottanut kysymykseen kantaa.

Kun tarkastellaan tulosta toimialoittain, Healthtech & life sciences -alan yrityksistä yli puolet (53 %) pitää yrityksen menestyksen

kannalta tärkeänä, että julkisen sektorin tietojärjestelmät toteutetaan aina avoimin rajapinnoin. Tämä tulos on odotettava, sillä Healthtech ja life sciences -alan yritykset toimivat vahvassa vuorovaikutuksessa julkisten terveydenhuollon toimijoiden kanssa ja yritysten toimintaympäristö on riippuvainen terveydenhuollon tulevaisuutta koskevista poliittisista päätöksistä.

Helsingin seudulla toimivat yritykset näkevät myös lukuisia mahdollisuuksia datan hyödyntämisessä. Healthtech & life sciences ja ICT -alan yrityspäättäjistä yli puolet peräänkuuluttaa myös sitä, että lainsäädännöllä varmistettaisiin yksityisen ja julkisen datan avoimuus. Smart & cleantech -sektorin yrityksissä vain 12 % kokee tämän olevan kriittisen tärkeää yrityksen menestyksen kannalta.

"YRITYKSEMME MENESTYKSEN KANNALTA ON KESKEISTÄ, ETTÄ JULKISEN SEKTORIN HANKKIMAT TIETOJÄRJESTELMÄT TOTEUTETAAN AINA AVOIMIN RAJAPINNOIN"

● Täysin samaa mieltä ● Jokseenkin samaa mieltä ● Jokseenkin eri mieltä
● Täysin eri mieltä ● En osaa sanoa / Ei koske yritystä

VALTIO PALVELUNA

TAAVI KOTKA
TIETOHALLINTOJOHTAJA
VIRON VALTIO

MIKÄ ON MIELESTÄSI SEURAAVA MEGATRENDI, JOKA VAIKUTTAA HELSINGIN ALUEEN LIIKE-ELÄMÄÄN JA TYÖPAIKKOKIHIIN SEURAAVAN KYMMENEN VUODEN AIKANA?

Uskon, että suurin liiketoimintaan ja työpaikkoihin vaikuttava haaste Helsingin seudulla tulee olemaan digitalisaatio. Digitalisaatio on suuri muutos erityisesti valtionhallinnossa. Näen paljon mahdollisuuksia "valtio palveluna" -konseptissa eli siinä, miten valtiot voivat tarjota palveluita toisessa maassa asuville asukkaille. Viro on maailman ensimmäinen maa, joka on ottanut käyttöön e-kansalaisuuden. Sen ansiosta ei tarvitse asua Virossa käyttääkseen sen palveluita. Koska Viro on useisiin Euroopan maihin verrattuna parempi paikka perustaa yritys, houkuttelemme yrittäjiä ympäri Eurooppaa hakemaan e-kansalaisuutta ja perustamaan yrityksensä Viroom. Järjestelmä hyödyttää kaikkia osapuolia: yrittäjien kotimaa saa verotuloja, ja syntyy uudentyyppistä yritystoimintaa. Esimerkiksi terveydenhuollon datan käyttö on Virossa helpompaa kuin missään muualla Euroopassa, ja nyt maahan on syntyvässä sähköisten terveyspalveluiden startupien ekosysteemi. Seuraavan kymmenen vuoden aikana nousee uusia ekosysteemejä, ja Helsinki kyllä löytää oman lokeronsa. Suomalainen tietoliikennepalveluiden tietotaito on aina ollut laadukasta, joten näen esimerkiksi tällä alueella suuria mahdollisuuksia.

MINKÄ TYYPPINEN LIIKETOIMINTA, MITKÄ ALAT TAI JOPA YKSITTÄISET YRITYKSET MIELESTÄSI MENESTYVÄT DIGITALISAATION AVULLA?

Yleisesti ottaen yritykset, jotka panostavat tutkimukseen ja tuotekehitykseen myös näinä taloudellisesti haastavina aikoina ovat muita paremmassa asemassa tulevaisuudessa. Jos katsotaan Suomen ja Helsingin alueen historiaa, nähdään, että suomalaiset ovat aina olleet etujoukoissa uusien teknologioiden osalta. Uskon, että esimerkiksi valtion teknologiayrityksillä on kaikki mahdollisuudet menestyä. Pohjoismaat tunnetaan tehokkuudestaan, ja tehokkuudesta on tulossa yhä tärkeämpää kaikkialla maailmassa. Valtiot esimerkiksi etsivät kaikista tehokkaimpia tapoja kerätä veroja. Pohjoismaiden valtionhallinnat ovat automaation kehityksen ja toteutuksen kärjessä, ja tämä tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden. Suomi ja Viro ovat jo todistaneet henkilökorttijärjestelmällään, että ratkaisuja voidaan kopioida ja kehittää kahdessa maassa.

MITEN VOIDAAN VARMISTAA, ETTÄ MEILLÄ ON TARPEEKSI OIKEANLAISTA OSAAMISTA HELSINGIN SEUDULLA, JOTTA VOIMME HYÖTYÄ NÄISTÄ TRENDISTÄ?

Usein sanotaan, että digitalisaatio tuhoaa työpaikkoja, mutta minä uskon, että teknologia-alan työpaikkoja nousee kuin

sieniä sateella. Koulutus on olennainen osa sitä, että digitalisaation tarjoamiin mahdollisuuksiin voidaan tarttua. Erityisesti lukio- ja yläkoulutasoinen opetus on tärkeässä roolissa, kun mietitään tulevien ammattilaisten riittävyttä. Pienten maiden on hankala saada yliopistojaan huippulistoille, mutta mielestäni siihen pitää kuitenkin tietyillä aloilla tähdätä. Virossa olemme erikoistuneet kyberturvallisuuteen, ja nyt opiskelijat haluavat nimenomaan meille opiskelemaan.

ONKO HELSINKI, TALLINNA, TUKHOLMA TAI KÖÖPENHAMINA ONNISTUNUT ERITYISEN HYVIN HYÖDYNTÄMÄÄN MAHDOLLISUUKSIA? VOISIMMEKO ME HELSINGISSÄ OPPIA MUILTA PÄÄKAUPUNGEILTA?

Olemme jokainen omalla tiellämme. Elämisen laatu on jo valmiiksi korkealla kaikissa näissä kaupungeissa, mutta parantamisen varaa on myös jokaisessa. Haluaisin nähdä, että kaikki nämä pääkaupungit olisivat ylpeitä hyvistä palveluista, joita he tarjoavat asukkailleen ja jatkaisivat ympäristön kehittämistä yrittämisen parhaaksi. Liikenne on tärkeä osa tehokasta kaupunkia, ja digitalisaatio vaikuttaa tulevaisuudessa liikenteeseen radikaalisti. Tunnen ihmisiä, jotka kadehtivat Tallinnan ilmaista joukkoliikennettä, ja minä taas haikailen Kööpenhaminan mahdollisten pyöräteiden perään. Mutta enpä tiedä, kannattaako Helsingin kopioida kummankaan kaupungin mallia. Helsingin seudulta minä kadehdin sitä, että yritykset, yhdistykset ja yksityishenkilöt sijoittivat yli 200 miljoonaa euroa Aalto-yliopistoon. Se todistaa, että Helsingin seudun yritykset ja yleensäkin suomalaiset yritykset tunnustavat tieteen tärkeyden.

MINKÄLAISET TERVEISET HALUAISIT LÄHETTÄÄ HELSINGIN SEUDUN YRITYSJOHTAJILLE JA VIRKAMIEHILLE?

Suomalaiset startupit ovat mahtava esimerkki siitä, miten yritykset tarttuvat uusiin mahdollisuuksiin ja muuttavat uusia asioita rahaksi. Teillä yritysjohtajilla menee siis hyvin! Vaatikaa enemmän hallitukseltanne ja valtionjohtoltanne. Lisäksi haluaisin sanoa, että hallituksen pitäisi pyrkiä olemaan innovatiivinen ja avoin uusille ehdotuksille. Päättäjät, ottakaa mallia Suomen yrityksistä!

6

TULEVAISUUDEN OSAAJAT HELSINGIN SEUDULLA

Suomessa insinööriosuamista on paljon enemmän kuin ymmärrämmekään, ja insinööriosuaminen on kaiken lisäksi verrattain edullista Suomessa. Tekniset insinöörialat on se Suomen iso verisuoni, eikä tätä saa sählätä.

- SANNA SUVANTO-HARSAAE

Haastatellut asiantuntijat pohtivat Suomen vahvuuksia ja heikkouksia osaamisessa ja pohdinnan tulos oli melko yksimielinen: Suomella on vahvaa osaamista teknisillä insinöörialoilla ja tätä tulee vaalia. Sen sijaan tuotteiden ja palveluiden myynti- ja markkinointiosaaminen on heikompa ja tämän osaamisen vahvistamiseen tulisi panostaa nykyistä enemmän. Osaamme kyllä kehittää maailmanluokan ratkaisuja, mutta emme saa niitä kaupaksi. Haastatteluissa suomalaisten kehoja myyntiosaamista perusteltiin esimerkiksi käytännön harjoittelupaikkojen puuttumisella. Koulutus luo pohjan osaamiselle, mutta markkinointi ja myynti opitaan usein tekemällä. Haasteena on juuri hyvien oppimispaikkojen vähyys suurten, vahvoista brändeistään tunnettujen yritysten puuttuessa.

Millaisia osaamistarpeita Helsingin seudun yrityspäättäjät näkevät tulevaisuudessa olevan? Kyselyssä yrityspäättäjät ovat osaltaan samoilla linjoilla haastateltavien kanssa tulevaisuuden tarpeista.

Yrityspäättäjät näkevät, että tekninen erityisosaaminen on sitä, mitä seuraavien kymmenen vuoden aikana kaivataan yrityksessä. Tekninen erityisosaaminen nousee keskeisimmäksi osaamistarpeeksi niin healthtech ja life sciences-, ICT- kuin Smart ja cleantech-aloilla. Mutta myös markkinointi- ja myyntiosaamisen merkitys tunnistetaan laajasti yrityspäättäjien keskuudessa, sillä jopa 64 % yrityspäättäjistä mainitsi jommankumman tai molemmat sellaisiksi osaamisen alueiksi, jotka ovat tärkeimpiä yritykselle seuraavien vuosien aikana.

Osaajien saatavuus tulevaisuudessa mietittytti haastateltavia. Haastateltavat nostivat esille huolensa aivovuodosta ulkomaille sekä osaajien houkuttelemisesta takaisin Suomeen. Työllisyystilanteen ollessa heikko, on ymmärrettävää, että erityisesti rautaisimmat ammattilaiset sekä etevimmät nuoret osaajat kääntävät katseensa Suomen rajojen ulkopuolelle saadakseen lisää haasteita ja mielenkiintoisia työtehtäviä. Haastateltavat korostavat, että arvokasta osaamista pitäi-

60%

YRITYSPÄÄTTÄJISTÄ KERTOO **TEKNISEN ERITYISOAAMISEN** OLEVAN TÄRKEIN OSAAMISALUE YRITYKSELLE SEURAAVIEN KYMMENEN VUODEN AIKANA

YRITYSPÄÄTTÄJISTÄ NÄKEE, ETTÄ **MYyntIOSAAMINEN** ON TÄRKEIN OSAAMISALUE YRITYKSELLE SEURAAVIEN KYMMENEN VUODEN AIKANA

35%

29%

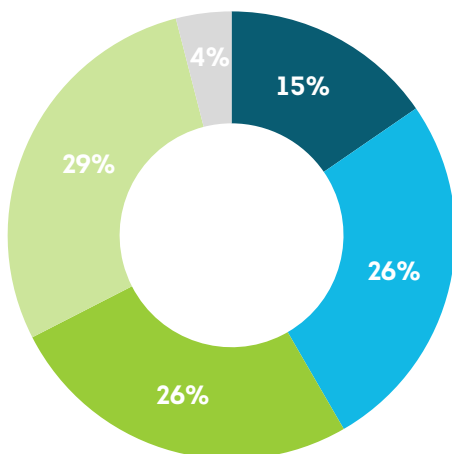
YRITYSPÄÄTTÄJISTÄ NÄKEE, ETTÄ **MARKKINOINTIOSAAMINEN** ON TÄRKEIN OSAAMISALUE YRITYKSELLE SEURAAVIEN KYMMENEN VUODEN AIKANA

si onnistua houkuttelemaan myös takaisin, mutta millä keinoin?

Yrityspäätäjiltä kysyttiin näkemyksiä osaajien saatavuudesta Helsingin seudulla seuraavan kymmenen vuoden aikana. Yritys-

päätäjät jakavat huolen haastattelemiemme asiantuntijoiden esittämän haasteen kanssa, sillä yrityspäätäjien keskuudessa nähdään myös, ettei osaajien löytäminen ole taattua tulevaisuudessa.

"LIIKETOIMINTAMME KASVUA TULEE RAJOITTAMAAN **OSAAJIEN SAATAVUUS** HELSINGIN SEUDULLA SEURAAVAN 10 VUODEN AIKANA"

Täysin samaa mieltä Jokseenkin samaa mieltä Jokseenkin eri mieltä
Täysin eri mieltä En osaa sanoa / Ei koske yritystä

Uhkakuva on suomalaisen osaamisen valuminen ulkomaille, sillä Suomesta on jo muutaman vuoden ajan muuttanut suuri määrä nuoria aikuisia ulkomaille töihin. Saammeko houkuteltua ulkomaille muuttaneita suomalaisia takaisin Suomeen ja yritämmekö sitä?

- SAARA TAALAS

Yrityspäätäjistä yli puolet (55 %) näkee, että liiketoiminnan kasvua tulee rajoittamaan osaajien saatavuus Helsingin seudulla 10 vuoden päästä. Tämä huoli jaetaan niin healthtech ja life sciences-, ICT- kuin Smart ja cleantech- aloilla. Pääasiallinen syy osaajien riittämättömyydelle on kaikilla aloilla sama: oikeanlaisia osaajia ei kouluteta tällä hetkellä riittävästi, jolloin kotimainen tarjonta ei tule riittämään.

Huippuosaajat pohtivat Helsingin surkeaa säätä, lyhyitä kesiä, syrjäistä sijaintia ja vähän juroa kansaa. Onhan meillä puhdasta, turvallista ja hieno peruskoulu sekä terveydenhuolto, mutta se ei enää riitä. Pitäisi olla monikulttuurinen, eläväinen ja vilkas kaupunki, jotta ihmiset haluaisivat muuttaa tänne.

- JAN VAPAAVUORI

Haastateltavat nostavat esille, että kotimaisten osaajien lisäksi globalisaatio luo mahdollisuuksia katsoa osaajapoolia myös Suomen ulkopuolelta. Globalisaatio pienentää maailmaa ja avaa rajoja osaajien liikkuvuudelle. Mahdollisuutena on siis myös osaajien rekrytoiminen Suomen rajojen ulkopuolelta, jolloin Helsingin seudun houkuttelevuus työnteijöiden näkökulmasta nousee suureen rooliin. Onnistuuko pieni Pohjolan maa houkuttelemaan huippuosaajia?

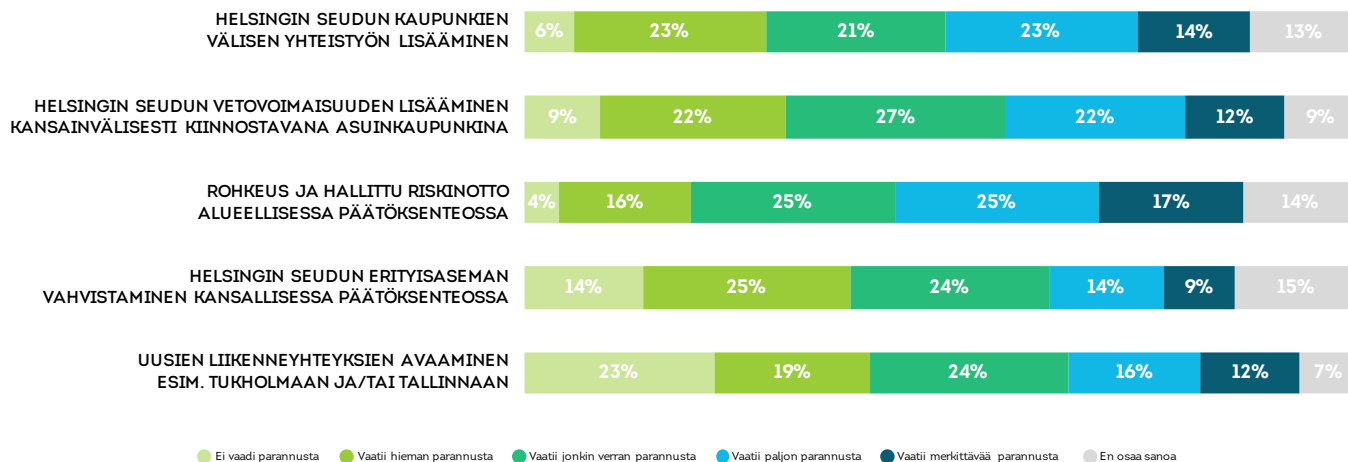
Kuka myöskään sanoo, että osaajien on pakko olla suomalaisia? Kannatan sitä, että pidämme rajat auki ja luomme ilmapiirin, jotka houkuttelevat ulkomaisia huippuosaajia Suomeen.

- MATTI E. LEHTONEN

Haastatteluissamme nousi esille, että menestyäksemme meidän on onnistuttava houkuttelemaan osaajia ulkomailta, sillä vain kotimaisin voimin emme tulevaisuudessa tule pärjäämään. Helsingin seudun houkuttelevuuteen tulee siis panostaa, jotta pystymme kilpailemaan muiden maiden kanssa parhaita osaajista. Teknologia- ja kasvuyritystapahuma Slushin sanoin: 'Nobody in their right mind would come to Helsinki in November. Well, except these 15,000 tech-heads'. Säälle ja sijainnille emme mitään voi, mutta Helsingin seudun houkuttelevuuteen voidaan panostaa.

Kyselyssä yrityspäätäjille selvitimmekin, missä määrin eri osa-alueisiin tulisi panostaa Helsingin seudun elinvoimaisuuden parantamiseksi. Seudun vetovoimaisuuden lisääminen kansainvälisesti kiinnostavana asuinkaupunkina rankattiin kolmanneksi tärkeimmäksi panostuskohteeksi.

MISSÄ MÄÄRIN SEURAAVIIN OSA-ALUEISIIN OLISI MIELESTÄSI
PANOSTETTAVA HELSINGIN SEUDUN **ELINVOIMAISUUDEN**
PARANTAMISEKSI VUOTEEN 2026 MENTÄESSÄ?

Haluaisin vain sanoa, että hallituksen pitäisi pyrkiä olemaan innovatiivisempi ja kokeilemaan uusia asioita. Päätäjät, olkaa enemmän niin kuin yrityksenne!

- TAAVI KOTKA

Tärkein kehityskohde yrityspäätäjien mielestä on rohkeus ja hallittu riski päätöksenteossa, jonka kehittämistarpeita peräänkuulutti jopa 42 % vastaajista. Lukuisissa haastattelussa asiantuntijat ilmaisivat huolensa Helsingin seudulla ja valtakunnallisesti tehtävien poliittisten päätösten jähmeydestä. Haastateltavat kokivat, että vaikka yritykset tarttuvatkin megatrendien tuomiin mahdollisuuksiin reippaasti, muodostavat lainsäädäntö, verotus tai kaavoitus liian usein tulpan tälle kehitykselle.

Myös Helsingin seudun kaupunkien välisen yhteistyön lisäämistä pidettiin tärkeänä. Osa haastatelluista koki, että alueen kunnat keskittyvät usein keskinäiseen kilpailuun, vaikka yhteistyöllä olisi saavutettavissa enemmän hyötyjä. Yhteistyön ja sujuvien liikenneyhteyksien merkitystä painotettiin myös puhuttaessa Helsingin seudun kilpailukyvyistä kansainvälisessä mittakaavassa.

Haastatteluissa asiantuntijat painottivat sitä, että Helsingin tulisi hyödyntää vielä paremmin läheistä sijaintia Tallinnan ja Tukholman kanssa, esimerkiksi liikenneyhteyksiä kehittämällä. Yrityspäätäjistä suuri osa on tyytyväisiä nykytilanteeseen, mutta runsas neljännes yrityspäätäjistä toivoisi, että uusia liikenneyhteyksiä avattaisiin Tallinnaan ja Tukholmaan.

Globaaleja kasvukeskuksia Suomeen mahtuu nolla tai yksi. Olisi koko Suomen etu, jos Helsinki olisi tällainen.

- JAN VAPAAPUORI

HOUKUTTELEVA HELSINKI

JAN VAPAAVUORI
VARAPÄÄJOHTAJA
EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI (EIP)

MITKÄ OVAT MIELESTÄSI SUURIMPIA MUUTOSVOIMIA, JOTKA VAIKUTTAVAT HELSINGIN SEUDULLA OLEVAAN LIIKETOIMINTAAN SEKÄ TÄÄLLÄ TEHTÄVÄN TYÖN SISÄLTÖIHIN SEURAAVIEN 10 VUODEN AIKANA?

Kyllä ne ovat ne ilmeiset globaalit megatrendit, jotka vaikuttavat myös Helsingissä. Globalisaatio ja digitalisaatio, jotka osittain linkittyvät yhteen, kaupungistuminen, ilmastonmuutos sekä väestön ikääntyminen. Mielestäni näiden lisäksi yksi keskeinen muutosvoima on yksilöllistyminen ja erilaistuminen. Muuten isoja asioita ovat tällä hetkellä esimerkiksi Euroopan tulevaisuus: hajoaako EU käsiin? Ja mitä tapahtuu Venäjällä? Palveluvaltaistuminen tulee kasvamaan ja sitä ruokkii myös kotimainen kysyntä. Mutta globaalille kilpailulle altis osa liiketoiminnastamme kohtaa edelleen voimistuvaa kilpailua ja kiihtyvällä vauhdilla tapahtuvia muutoksia. Globalisaatiokehitys tulee johtamaan siihen, että pärjätäkseen maailmalla ei riitä, että yritys on hyvä - sen pitää olla huippu.

JOS AJATTELET TULEVAISUUDEN MUUTOSVOIMIA, USKOTKO ALUEELLA OLEVAN RIITTÄVÄSTI JA JUURI OIKEANLAISIA OSAAJIA VASTAAMAAN TULEVAISUUDEN TARPEESEEN?

Jos katsomme Helsingin seudun menestyviä yrityksiä, ne ovat hyvin monikulttuurisia yhteisöjä. On vaarallinen harhaluulo, että menestys saavutettaisiin puhtaasti kotimaisin voimin. Kaupunkitasolla kansainvälinen kilpailu osaajista kiristyy entisestään ja Helsingin seudun pitää olla riittävän houkutteleva, jotta saamme tänne kansainväliset huiput. Valitettavasti olemme tässä vielä Tukholmaa ja Kööpenhaminaa jäljessä. Osa työvoimasta matkaa huippu työpaikan perässä minne vain. Esimerkiksi Supercellillä ei olisi vaikeuksia saada huippuosaajia, vaikka yritys sijaitsisi Vladivostokissa. Muiden kohdalla huippuosaajat pohtivat Helsingin surkeaa säätä, lyhyitä keskiä, syrjäistä sijaintia ja vähän juroa kansaa. He pohtivat mielessään, millainen kaupunki se oikein on. Onhan meillä puhdasta, turvallista ja hieno peruskoulu sekä terveydenhuolto, mutta se ei enää riitä. Pitäisi olla monikulttuurinen, eläväinen ja vilkas kaupunki, jotta ihmiset haluaisivat muuttaa tänne. Ihmisiä kiinnostaa, onko uudessa kotikaupungissa ooppera tai ravintoloita. Sää, kieli ja sijainti pitäisi kompensoida jollain.

MILLAISIA TERVEISIÄ LÄHETTÄISIT YRITYSTEN JOHTAJILLE, OVATKO YRITYKSET MIELESTÄSI TARTTUNEET KASVUN MAHDOLLISUUKSIIN?

Kasvu ja kansainvälistyminen ovat synonyymejä keskenään. Yritysten pitää olla kansainvälisiä ensimmäisestä päivästä saakka. Osaajien mahdollisuudet valita kasvavat, ja kilpailu hyvistä työntekijöistä tulee kovenemaan. Ei pidä ajatella, että palkka on se ainoa ratkaiseva tekijä, sillä myös muilla tekijöillä on vaikutusta. Menestys ei ole osaamis- vaan luovuuskysymys ja tämä erottelee yritykset toisistaan. Suomalaiset ovat olleet varman päälle pelaajia ja se rajoittaa yritysten kasvumahdol-

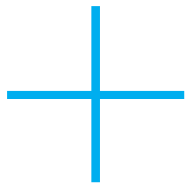
lisuuksia. Sanoisin yritysjohtajille, että uskaltakaa olla luovia, rohkeita ja puolihulluja.

OVATKO PÄÄTTÄJÄT YMMÄRTÄNEET MUUTOSVOIMIEN VAIKUTUKSET JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ OMAN ROOLINSA NIIHIN TARTTUMISESSA? MILLAISIA TERVEISIÄ LÄHETTÄISIT PÄÄTTÄJILLE?

Helsingin seudun heikkous on sen hitaus, kankeus ja byrokraattian määrä. Työolónlahti alkaa viimein rakentua 20 vuoden pohdinnan jälkeen. Haluaisin nähdä enemmän uskallusta ja nopeampia prosesseja. Haluaisin myös nähdä alueen kaupunkien suhtautuvan toisiinsa parhaina kavereina. Yhteistyötä pitäisi tehdä myös strategisella tasolla sekä niissä vaikeammissa kysymyksissä, joissa yhteisen mielipiteen löytäminen ei ole taatua. Suomesta voi ponnistaa monta globaalia yritystä maailmalle, mutta globaaleja kasvukeskuksia Suomeen mahtuu vain nolla tai yksi. Olisi koko Suomen etu, jos Helsinki olisi tällainen globaali keskus. Siksi Helsinki tarvitsee myös valtakunnallisesti erityishuomiota, sillä se on omalaatuinen. En ole huolissani siitä, pärjääkö Helsinki, mutta pärjääkö se niin hyvin, että koko maa pärjää.

MITEN HELSINGISSÄ ON MIELESTÄSI PYSTYTTY TARTTUMAAN MEGATRENDIEN TUOMIIN MAHDOLLISUUKSIIN VERRATTUNA MUIHIN POHJOISMAISIIN KAUPUNKEIHIN?

Pohjoismaisilla pääkaupungeilla on suunnilleen samat vahvuudet, mutta Tukholma ja Kööpenhamina ovat isompia, tunnetumpia ja niillä on pidempi historia. Tämän lisäksi Kööpenhaminalla on selvästi parempi sijainti. Mutta tähän ei ole nollasummapeli. Se, että pohjoismaiden skandinaaviset ominaisuudet saavat näkyvyyttä ja yritykset sijoittuvat tälle alueelle, hyödyttää meitä kaikkia. Helsingin valttikortti on maantiede. Pietarin ja Tallinnan läheisyys on meidän vahvuus. Itä ja länsi sekoittuvat täällä niin historiassa, kulttuurissa kuin arkkitehtuurissakin. Lisäksi alueella on hyvä, dynaaminen vaihe päällä. Helsingissä ja Espoossa on rakenteilla paljon uusia alueita ja esimerkiksi Aviapolis on hieno hanke. Myös kaupunkikulttuuri nostaa päätään. Mielestäni yksi erinomainen esimerkki siitä, kuinka muuttuvaan maailmaan on Pohjoismaissa kyetty vastaamaan, on Kööpenhaminan ja Malmön twin city, jonka Öresundin silta yhdistää. Molemmat kaupungit ovat hyötynyt yhteydestä valtavasti. Helsingille Tallinnan läheisyys ja jossain määrin myös Pietarin läheisyys tarjoaa samankaltaisen mielettömän mahdollisuuden - oli välissä tunneli tai ei. Verkottuminen on nyky maailmassa erittäin tärkeää, myös kaupunkien välillä.

10 HUOMIOTA HELSINGIN SEUDUN TULEVAISUUDESTA

Tämän selvityksen perusteella voidaan summata, että Helsingin seudulla toimivien yritysten päättäjät toivovat kaupungeilta lisää rohkeutta ja hallittua riskinottoa päätöksentekoon – sekä pääkaupunkiseudun kaupungeilta lisää yhteistyötä. Yritykset uskovat digitalisaation, kaupungistumisen ja globalisaation luovan uusia liiketoimintamahdollisuuksia seudulla seuraavan kymmenen vuoden aikana. Helsinkiä pidetään jo nyt verrattain houkuttelevana liiketoiminnan kokeilualustana. Kasvun mahdollisiksi esteiksi tunnistetaan kuitenkin osaajien saatavuus ja korkeat asumiskustannukset.

Osana maakuntauudistusta kaupunkien rooli elinvoimapolitiikan toteuttamisessa tulee entisestään korostumaan. Pääkaupunkiseudun kaupungeilla onkin hyvä mahdollisuus osana tätä uudistusta näyttää maailmanlaajuisesti esimerkkiä siitä, miten kaupunkiseutua voidaan kehittää elinvoimaiseksi yhdessä yritysten kanssa.

Kokosimme seuraavan kymmenen huomion listan seudun elinvoimaa kehittävien toimijoiden käyttöön.

1

VAHVUUTEMME ON KOVA TEKNINEN OSAAMINEN JA HEIKKOUTEMME MYYNTI- JA MARKKINOINTIOSAAMINEN – MUUTOSTA TÄSSÄ EI TAPAHTUNUT KULUNEEN 10 VUODEN AIKANA.

2

OSA YRITYKSISTÄ ON VAHVASSA ETUNOJASSA KANSAINVÄLISTYMISSÄ JA OSA TIUKASTI KIINNI KOTIMARKKINASSA – PALJON KANSAINVÄLISEN LIIKETOIMINNAN POTENTIAALIA ON VIELÄ KÄYTTÄMÄTTÄ HELSINGIN SEUDULLA.

3

HELSINGIN SEUDUN VAHVUUTENA NÄHDÄÄN TOIMIVA INFRA, PIENI KOKO JA TIIVIIT YHTEISTYÖVERKOSTOT – HELSINGIN SEUTU TARJOAA JO NYT MELKO HOUKUTTELEVA KOKEILUALUSTAN YRITYKSILLE.

4

CLEANTECH ON VAHVAN TEOLLISUUSVETOISTA: SUURIMMAT MAHDOLLISUUDET ENERGIA TEHOKKUUDESSA JA ENERGIA TUOTANNOSSA – MISSÄ UUDET AVAUKSET?

5

HELSINGIN SEUDUN ASUMISKUSTANNUSTEN KASVU UHKAA HELSINGIN SEUDUN YRITYSTEN KASVUA.

6

SUHTAUDUMME LIIAN LEPSUSTI OSAAJIEN KARKAAMISEEN ULKOMAILLE.

7

KAUPUNGISTUMINEN JA DIGITALISOITUMINEN KIIHDYTTÄVÄT PALVELULLISTUMISTA – SE PÄRJÄÄ, JOKA YMMÄRTÄÄ ASIAKKAIDEN TARPEET PARHAITEN. DIVERSITEETIN HUOMIOIMINEN REKRYTOINNISSA TUO TALOON MONIPUOLISTA NÄKEMYSTÄ JA ASIAKASYMMÄRRYSTÄ.

8

HELSINGISTÄ ON TULLUT HOUKUTTELEVAMPI ASUINKAUPUNKI VIIME VUOSIKYMMENINÄ, MUTTA KEHITYSTÄ ON JATKETTAVA: ELÄVÄINEN JA MONIKULTTUURINEN KAUPUNKI HOUKUTTELEE HUIPPUOSAAJIA TÄNNE TÖIHIN.

9

HELSINGIN SEUDUN VALTTI POHJOISMAISESSA VIITERIYHMÄSSÄ ON KORKEAN TEKNISEN OSAAMISEN OHELLA OSUVA SIJAINNI IDÄN JA LÄNNEN VÄLILLÄ – TÄLLÄ RESEPTILLÄ VOIDAAN ALUEELLE HOUKUTELLA KANSAINVÄLISTEN YRITYSTEN TEKNOLOGIA-HUBEJA.

10

YRITYSPÄÄTTÄJÄT JA ASIAANTUNTIJAT TOIVOVAT POLIITTISILTA PÄÄTTÄJILTÄ ROHKEITA RATKAISUJA – SILLÄKIN RISKILLÄ, ETTÄ KAIKKI EIVÄT UUDISTUKSISTA PIDÄ.

WE MAKE HELSINKI

THE BEST PLACE IN EUROPE TO ACCELERATE

YOUR BUSINESS.

SINKI BUSINESS HUB HELSINKI B